

ОБЩИНА КРУШАРИ

РЕГИОНАЛНО УПРАВЛЕНИЕ ПО ГОРИТЕ ВАРНА
ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО

П Л А Н

ЗА МНОГОФУНКЦИОНАЛНО СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРИТЕ
В ОБЩИНА КРУШАРИ

Одобрен с решение на Общинския съвет от 06.04.2006г

УЧАСТНИЦИ В ИЗРАБОТВАНЕТО НА ПЛАНА.

Членове на Водещата група

Директор на ДЛ Генерал Тошево, инж. Никола Симеонов,
Кмет на Община Крушари, Злати Киров.
Председател на Общински съвет Крушари, Зекерие Алиш

Експерти и консултанти

Доц. Георги Костов – преподавател по Лесовъдство, завеждащ катедра към ЛТУ?
Инж. Йорданка Найденова – Зам. Директор на ДЛ Генерал Тошево
Инж. Иван Мяшков - ГИС консултант, ЛТУ София.

Подкрепа от екипа на БШПГ

Доц. Васил Стипцов – Програмен Директор на БШПГ, Ф-я Силвика
Кристоф Дюрр – Старши съветник към БШПГ, Ф-я Силвика
Мариана Петрова – Специалист планиране и обучение към БШПГ, Ф-я Силвика
Инж. Светослав Тодоров – Регионален фасилитатор за Северна България, Ф-я Силвика

Членове на Работната група

В периода от юли 2004 –до януари 2006г. представители на заинтересованите страни участваха в разработването на настоящия план. В работата се включиха външни експерти и консултанти, както и сътрудници, които съдействаха за разработването на плана.

Таблица 1. Списък на участниците в разработването на плана.

Участник	Организация, заинтересована страна	Подпис
Господин К. Господинов	Кмет, община Крушари	
Злати Стоянов Киров	Кмет, община Крушари	
Зекерие Алиш Мехмед	Предс. на Общински съвет, Крушари	
Ангел Жеков Иванов	Община, Крушари	
Атанас Петров Атанасов	Община, Крушари	
Станимир Кръстев Рачев	Община, Крушари	
Деян Димитров Апостолов	ОС “ЗГ“, с. Крушари	
Ивелин Михайлов Иванов	Н-к отдел Икономически дейности и ГРАО	
Мирослава Николаева Сапунджиева	ОС ЗГ Крушари	
Атанас Петров Атанасов	Мл. спец. “ГЗ”, община Крушари	
Никола Симеонов Николов	Държ. Лесничество, гр. Генерал Тошево	
Живко Влайков Желев	ДЛ Ген.Тошево, гор.стражар ОУ ”Крушари”	

Милен Илиев Крумов	Държ. Лесничейство, гр. Генерал Тошево	
Илина Каменова Наумова-Георгиева	лесничей ДЛ “Генерал Тошево”	
Георги Василев Георгиев	Гор. стражар, ДЛ “Ген. Тошево”	
Сюнай Зекирие	Горски стражар, ДЛ “Генерал Тошево”	
Миглена Недкова Нейкова	Ст.експерт Екология, община Крушари	
Васил Михайлов Василев	Кмет, с. Поручик Кърджиево	
Димо Андонов Стоянов	С. Загорци,	
Атанаска Иванова Калчева	С. Александрия, общ. Крушари	
Осман Шефкет Осман	Кмет с.Абрит	
Бениамин Халит Халит	Кмет, с.Телериг	
Живка Енчева Стоянова	Кмет, с. Коритен	
Турхан Шефка Риза	Кмет- заместник, с. К. Димитрово	
Огюн Азис Алил	Кметски заместник, с. Габер,	
Алаидин Федаил Рафи-	В и К Крушари	
Богдан Иванов Иванов	С. Крушари, пътен участък	
Васил Костадинов Василев	Сдружение ЛРД	
Боян Петров Петров	Директор на СОУ- Крушари	
Мима Димитрова Жекова	Директор ОУ “В. Левски”,с. Телериг	
Светослав Тодоров Тодоров	БШПГ Фондация Силвика	
Доц. Васил Стипцов	БШПГ Фондация Силвика	
Кристоф Дюр	БШПГ Фондация Силвика	
Мариана Петрова	БШПГ Фондация Силвика	

ПРЕДГОВОР

Многофункционалното планиране в е съвременен подход, базиран на Европейския опит за дългосрочно планиране в горите. Целта на този тип планиране е да се гарантира устойчивост в управлението на горите, осъществявана с подкрепата на местната общественост.

Благодарение на достъпният и много отворения процес на обществено участие, този план трябва да даде реални измерения на очакванията и вижданията на институции, организации и лица, заинтересовани от стопанисването на горите.

Планът за многофункционално стопанисване на горите в Община Крушари е резултат от сътрудничеството между Община Крушари, Регионалното Управление на горите – гр. Варна, Държавно Лесничейство Генерал Тошево и Българо-швейцарската програма по горите – Фондация “Силвика”.

В подготовката на Плана, като членове на Работната група бяха привлечени представители на местни и регионални институции, бизнес и неправителствени организации, както и физически лица - собственици и ползватели на гори и селскостопански земи.

В процеса на работата активно съдействаха БШПГ и консултанти от Лесотехнически Университет – София, както и представители на заинтересовани ведомства и организации извън Общината.

Очаква се прилагането на Плана да допринесе за поддържането и развитието на системата от полезащитни горски пояси, опазване на биоразнообразието и подобряване на жизнената среда на територията на Общината.

Подготовката за изготвяне на ПМСГ започна през 2004 година по инициатива на Община Крушари и с подкрепата на ДЛ Генерал Тошево.

Учредителната среща на Инициативната група за изготвяне на ПМСГ в Община Крушари бе едновременно и среща за въвеждащо обучение по многофункционално горско планиране. Тя бе последвана от още 4 срещи на Работната група.

За времето на подготовка на Плана Водещата група проведе 8 заседания, свързани както с организацията на работата, така и с класифицирането на исканията и подготовката на черновите варианти на Плана. Екипът подготвящ Плана взе участие в съвещанията по разглеждане на ЛУП и отправи предложения за допълнения към ЛУП.

Географската информационна система е неразделна част от настоящия План. Целта на въвеждането ѝ в работата на ДЛ е да осигури по-бърз и ефективен достъп до базата данни, отнасящи се не само за горите, но и за различни по характер обекти на територията на Община Крушари. Системата ще позволи бързи анализи и получаване на информация и ще послужи на експертите и вземащите решения за по-професионално управление на горите.

За популяризиране на процеса по изготвяне на Плана, от страна на ДЛ бяха подготвени и публикувани статии в местния и регионалния печат. Отделните срещи и събитията свързани с процеса на подготовка на ПМСГ са отразявани по местната кабелна телевизия, както и по радиовъзела на Общината.

С този План се прави първа стъпка към един високодемократичен етап от управлението на горите на територията на Общината.

Настоящите План за Многофункционално стопанисване на горите и Географска Информационна система ще бъдат търсени и полезни за всички лица и институции, чиято дейност или интереси са свързани с гората.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Участници в изработването на Плана.	1
Предговор	4
Съдържание	5
I. Въведение	6
.1. Характеристика на Планирането	6
.1.1. Структура на плана	7
.1.2. Цел и Задачи	7
.1.3. Методология	8
.1.4. Фази на планиране	8
.1.5. Подходи.	9
.1.6. Правна и институционална рамка	9
.1.7. Връзки с други местни планове.	10
.1.8. Анализ на процеса на изготвяне на Плана	11
.2. Роли на Участниците в процеса	12
II. Обект и обхват на планиране	15
.3. Обща характеристика.	14
.4. Описание на района на планиране.	13
.5. Характеристика на Горския фонд и горите.	15
III. Основни функции на горите в региона на планиране.	17
IV. Резултати от планирането	18
.6. Приоритети за развитието на горите.	18
IV. Организация на изпълнението и мониторинг на Плана.	23
.7. Специални обекти в горите.	24
.8. Програми и проекти.	26
.9. Мониторинг, Оценка на Изпълнението и ревизиране на плана	26
.10. Финансиране.	28
Приложения	

I. ВЪВЕДЕНИЕ

През последните години в България се полагат сериозни усилия за прилагането на принципите на устойчивостта в управлението на горските ресурси. Голямо е значението на разработването на дългосрочни стратегии за управление на горите в съответствие с обществените интереси. Тези стратегии са основата за подготовка на регионални и местни планове и програми за развитие на горите, интегрирани в регионалните планове за развитие.

Развитието на гражданското общество е процес, засягащ и горския сектор. Планът за Многофункционалното стопанисване на горите е резултат от съвместната работа на горската и общинска администрация, институции, граждани, граждански организации и експерти.

Натрупаният през последните години опит в сферата на многофункционалното планиране спомогна за осъществяването на срещи, разговори, консултации, за създаване на обща визия за развитие на горите на територията на двете общини.

1. Характеристика на Планирането

В основата на многофункционалното планиране в горите, стои концепцията за устойчиво развитие при балансирано използване на горските ресурси, за неограничено във времето задоволяване на многостранните нужди на обществото.

Планът за Многофункционално стопанисване на горите предоставя обобщена информация за горските ресурси, определя целите за развитие на горите и основните насоки на управлението им, приоритизира горските функции и набелязва най-важните проблеми, чието разрешаване ще подобри управлението на горите.

Планът предвижда и значителни усилия за подобряване на цялостното отношение на обществеността към горите с цел получаване на обществено одобрение и подкрепа за дейностите на Държавното лесничество и ползвателите на гори. Важни елементи са също подобряването на инфраструктурата в горите и увеличаване площта на горите с недървопроизводствени функции.

Планът за Многофункционално стопанисване на горите е основния документ, определящ стратегическите цели и приоритети на политиката спрямо горите на ниво Община и Държавно лесничество. Документът насочва вниманието на горските и общински власти и всички заинтересовани страни за постигане на устойчивост при стопанисването на горите и земите от ГФ.

Като неразделна част от настоящия План бе разработена и Географската информационна система. Целта на въвеждането ѝ в работата на ДЛ е да осигури по-бърз и ефективен достъп до базата данни, отнасящи се не само за горите, но и за различни по характер обекти намиращи се на горска територия. Системата ще позволи бързи анализи и получаване на информация и ще послужи на експертите и вземащите решения за по-професионално управление на горските ресурси.

За популяризиране на процеса по изготвяне на ПМСГ бяха публикувани статии в регионалния печат. Отделните срещи и събитията свързани с процеса на подготовка на ПМСГ са отразявани по местната кабелна телевизия, както и по радиовълните на Общините Крушари и Генерал Тошево. Основната цел беше да се включат по-голям брой заинтересовани страни и да

се информира обществеността за целите, задачите и очакваните резултати от разработването и прилагането на Плана.

1.1. Структура на плана.

Част А - Планиране.

Съдържа : Документа План за Многофункционално стопанисване на горите. В него са описани целите, идеите, стъпките на процеса, участниците и техните роли, приоритетите относно управлението, решенията за които е постигнат консенсус на заседанията на работната група, особените обекти и конфликти, програми и проекти.

Освен това е описана системата за мониторинг на проекта, отговорниците и сроковете за изпълнението на задачите и др. Намира се на разположение в община Крушари, ДЛ Генерал Тошево, офис на БШПГ и в цифров формат на Web страницата на Общината.

Част В - Географска информационна система и карти.

Съдържа : База данни и карти разработени за ползване със операционна система ARC GIS, версия 9.0. Намират се на разположение в ДЛ Генерал Тошево, където ще се администрира системата.

Част С - Документация по процеса

Съдържа : Протоколи от срещи, покани, програми, резюмета, обобщаващи таблици, използвани формуляри, публикации в медиите, статии и всякакви други официални и работни документи, съпровождащи процеса. Намира се на разположение в ДЛ Генерал Тошево и офисите на БШПГ в София и Ловеч.

1.2. Цел и задачи на ПМСГ.

Целта на настоящия план е чрез споделяне и обсъждане вижданията на всички заинтересовани страни да се анализират проблемите, съществуващите и потенциални конфликти, свързани с управлението на горите и горския фонд на територията на ДЛ Генерал Тошево и да се предвидят мерки и действия за тяхното разрешаване в дългосрочен аспект.

Основните задачи на Плана за Многофункционално стопанисване на горите са:

- Да се осигури максимално широко обществено участие в процеса на подготовка на Плана като равно поставено се защитят интересите на всички заинтересовани страни.
- Да се привлекат заинтересованите страни и да се постигне обществено съгласие за бъдещето стопанисване на горите на територията на общината.
- Да се разработи обществено приета стратегическа рамка за стопанисване чрез устойчиво управление и оптимално използване на всички ресурси на горите за нуждите на обществото.
- Да се набележат идеални и оперативни цели, като се определи изпълнима стратегия за постигане на тези цели чрез определяне на основните приоритетни направления, програми и проекти.
- Да се осигури широка обществена осведоменост и прозрачност на действията на отговорните лица и организации в горите.
- Да се потърсят начините за преодоляване и разрешаване на конфликтите между заинтересованите страни.

- Да се интегрират местните заинтересовани институции, организации и граждани към подготовката и изпълнението на проектите и дейностите заложи в плана.

1.3. Методология.

Планът е разработен съгласно методическите указания на Лесотехнически Университет и Българо-Швейцарска програма по горите. Използван е опита на Швейцария, Бавария, както и досегашния български опит при разработването на такива планове (Бързия, Рибарица, Ракитово).

Планирането е извършено на основа анализ на вижданията, исканията и очакванията на заинтересованите страни при отчитане възможностите на горите и съществуващата нормативна уредба.

Споделянето на вижданията, както и събирането на мненията на различните заинтересовани страни става на организирани за целта работни срещи, на които са канени всички заинтересовани страни. Осигуреното по този начин максимално представителство дава гаранция за широка обществена подкрепа за Плана.

Чрез постоянна връзка с местните и регионални медии е осигурена прозрачност, и достъпност на широката общественост до процеса. Анализите на срещите са правени на работни срещи на Водещата група, от където излизат и предложенията за структура и съдържание на Плана отправени към Работната група.

1.4. Фази на планиране.

Подготвителна фаза.

Стъпка 1: Инициране на процеса Учредена е Водеща група, която поема отговорността да организира протичането на процеса и подготовката на План за ДЛ Генерал Тошево.

Стъпка 2: Въвеждащо обучение, проведено от БШПГ в края на 2004 г. Организирано и проведено е обучение за представяне на концепцията на многофункционалното горско планиране, анализ на проблемите, определяне на заинтересованите страни.

Стъпка 3: Подготовка на Плана - въвличане на заинтересованите страни в процеса. Проведени са консултации с кметове и кметски наместници, специалисти от различните направления в Общинска администрация, специалисти от местните институции и организации. Проведени са три срещи на Работната група.

На първата среща от страна на Държавното лесничество и общините бяха представени визии за стопанисването на горите. От страна на заинтересованите страни са споделени съществуващите идеи за развитие на горите на територията на Общината. Изслушани са исканията на заинтересованите страни, а също са събрани мнения и предложения постъпили в писмена или устна форма (наричани условно "искания").

На втората среща () исканията са представени пред Работната група в обработен вид – систематизирани според тяхната изпълнимост, законосъобразност, реалистичност, връзка и отношение към горите. Исканията, които не са законосъобразни или са не целесъобразни и не се отнасят за проблеми, свързани с горския сектор, са предложени да отпаднат от по-нататъшно разглеждане. разгледани и обсъдени бяха всички въпроси.

На третата работна среща (.2005), на основа систематизиране и анализ на резултатите, са определени най-проблемните области за действие, определени като приоритети и са поставени стратегическите цели на Плана. Избраните приоритети са свързани с тези от Плановите за развитие общината.

Работна фаза.

Период: Септември 2005 г. - Февруари 2006 г. - на две срещи на Работната група са обсъдени чернови варианти на плана, разработвани и подготвяни от Водещата група и експерти на 4 работни срещи на Водещата група. В същия период се подготви и ГИС.

Фаза на съгласуване.

Стъпка 4: Обществени обсъждания на финална версия. – Март 2006 г. Обществено обсъждане и приемане на стратегическата част от плана.

Стъпка 5: Разглеждане от общинската комисия по селско и горско стопанство и приемане от Общински съвети Март-Април 2006г

1.5. Подходи.

При подготовката на плана са използвани следните подходи :
Информирание, прозрачност, и общодостъпност до процеса на планиране.

Осигурени чрез провеждане на обучение, постоянно информирание на обществеността от стартирането на процеса, преди и след всяка работна среща, както и за резултатите от планирането, включително и чрез процедура по Обществено обсъждане на ПМСГ.

Максимално разширено обществено участие,

Постоянен стремеж за въвличане на максимално широк кръг от заинтересовани страни в процеса – търсене и привличане на нови участници по специфични теми в различните етапи на планиране.

Равнопоставеност на исканията.

Организиране на работни срещи на всички заинтересовани страни. На срещите е осигурена възможност да се споделят и обсъдят вижданията за горите от всички заинтересованите страни.

Анализ на интересите и постигане на консенсус.

Постигане на съгласие за общите цели и приоритети на действие на Плана. Създаване на обща рамка за бъдещето стопанисване на горите

Определяне на потенциални конфликти.

Споделяне на отговорностите по прилагане на Плана между заинтересованите страни.
Разпределяне на отговорностите по изпълнението на Плана между участниците в процеса на планиране. Въвеждане на ясни правила за прилагане и мониторинг на Плана.
Информирание на обществеността за резултатите от планирането и изпълнението на плана.

1.6. Правна и институционална рамка.

Пряко или косвено отношение към Многофункционалното планиране, процеса на разработване на Плана или прилагането му имат следните нормативни документи:

Закон за горите (ЗГ) и Правилник за прилагане на закона за горите, както и произтичащата от тях под законова нормативна уредба – към момента на разработване на плана са подготвени предложения за промени в ЗГ, въвеждащи многофункционалното горско планиране като механизъм за постигане на обществен консенсус за развитието на горите. Многофункционалният горски план ще бъде задължителен елемент при определяне на

бъдещите мероприятия в горите и ще бъде съпътстващ и/или предхождащ Лесоустройственото проектиране,

Планът е съгласуван с РУГ и ще бъде взет предвид при изпълнението на текущите и подготовката на новите Лесоустройствени проекти.

За по-тясното обвързване на този тип планиране с горското законодателства по време на изготвянето на ПМСГ са направени предложения за допълнение и изменение на Закона за горите, които се очаква да бъдат приети при следващите промени на същия Закон.

Национална горска политика и стратегия - предвижда управлението на горите да включва принципите на многофункционалното стопанисване и устойчивото ползване на ресурсите на горите.

Национална стратегия и регионален план за екотуризъм. Насочват развитието на туризма към устойчиви и природосъобразни форми, допринасящи в най-голяма степен за балансирано използване и съхраняване на природните и културни ресурси на региона и опазване на биоразнообразието.

Закон за Защитените територии – регламентира видовете защитени територии, обявяването и управлението им. Изисква разработването на Планове за управление, подлежащи на обществено обсъждане.

Закон за Биологичното разнообразие - въвежда понятието „защитени зони”, които ще бъдат управлявани с План за управление от специализирана администрация,

Закон за Лова и опазване на дивеча – регулира отношенията между ползвателите на дивеча и държавата като собственик.

Закон за Лечебните растения – регламентира устойчивото ползване на лечебните растения и мониторинг на ресурсите вкл. подготовка на План за лечебните растения.

Закон за Устройство на териториите - свързано с териториалното и регионално развитие.

Закон за Стопанисване на общинската собственост – урежда опазването на селскостопанското имущество от повреди, унищожаване, кражби, присвоявания, както и реда за обезщетяване при причинени вреди.

Закон за Общинската собственост – урежда отношенията при придобиването , управлението и разпореждането с имоти и вещи – общинска собственост..

Закон за Рибарството и аквакултурите. Определя правилата и отношенията при ползване на държавните водоеми и реки с цел спортен и/или промишлен риболов.

Закона за Водите - регулира отношенията при водоползването за граждански и промишлени цели.

Закон за опазване на Околната среда.

План за Развитие на Община Крушари за периода 2005-2007 и 2007 – 2013 година.

1.7. Връзки с други местни планове.

Настоящият план е част от План за Развитие на Община Крушари (ПРО) за периодите 2005-2007 и 2007 – 2013 година, приет на заседание на общински съвет. ПМСГ е секторен План, който разглежда в стратегически аспект (средно и дългосрочен план) основните въпроси, свързани с управлението на горите и земите от горския фонд.

Място и роля на ПМСГ в регионалното планиране.

ПМСГ е свързващо звено между Плановите за Развитие на Общините и Лесоустройствения проект на Държавното лесничество. В този аспект той има за задача да осъществи различните секторни политики на Общините, свързани с горите, като ги инкорпорира в Лесоустройствения проект и/или ги реализира чрез съответстващи Програми и проекти.

От друга страна ПМСГ ще съдейства за реализиране на елементи на националната горска политика на местно ниво, като реализира типични горски програми и проекти използвайки възможностите и капацитета на Общината, НПО и бизнес организациите.

Планът е връзка между местните политики за управление и развитие и стопанисването на горите, както и документ, направляващ работата на експертите, работещи в горския сектор, управителите на фирми работещи в горите, граждани и граждански организации.

Като стратегически план за следващите 20 години и като пособие за направляване действията на горската администрация, настоящият ПМСГ е тясно свързан и с ЛУП на ДЛ Генерал Тошево.

ПМСГ е съобразен със съществуващите планове, проекти и програми за развитие на региона, горите и горския сектор.

1.8. Анализ на процеса на изготвяне на Плана.

Срещи. Успоредно с шестте работни и една обучителна среща на Работната група, Водещата група проведе общо 16 заседания, свързани както с организацията на работата, така и с класифицирането на исканията и подготовката на черновите варианти на Плана. В тези срещи влизат и тематични дискусии със заинтересовани страни, дискусии по специфични въпроси свързани с планираното ползване по ЛУП и др.

Участници. Списъкът на участниците в отделните срещи е в Приложение 1. В подготвителната фаза на процеса активността бе значително по-висока. Всички присъствали заинтересовани са депозирали своите искания и са участвали в обсъжданията по време на първите три срещи, вследствие на което активността им е по-ниска във втората част на процеса, когато в работните срещи участваха само най-силно заинтересованите страни.

Искания. За времето на подготовка на Плана са заявени в писмен или устен вид около 70 искания, мнения и предложения. Значителна част от тях се припокриват, някои са извън сферата на горското планиране, а малка част са в разрез със съществуващата нормативна уредба или са неизпълними поради други съображения. Всички основателни и целесъобразни искания са отразени в Плана, чрез описаните програми, проекти или дейности.

2. Роли на участниците в процеса.

Водеща група.

Ролята на Водещата група е както организационна, така и експертна. В тази група влизат представители на ДЛ, РУГ и двете общини.

Водещата група ръководи процеса, като организира всички срещи и подготвя стъпките за разработване на плана. При необходимост търси експертна и методическа помощ. Членовете

й участват в работата на РГ и съдействат при организиране и провеждане на работните заседания.

Водещата група е отговорна за изработването на плана и приемане на мерките за неговото ефективно прилагане.

Работна група.

Работната група включва представители на държавни институции, местната власт, бизнес организации, собственици на гори, неправителствени организации и други заинтересовани в сферата на горите. На своите работни срещи членовете ѝ предлагат и обсъждат исканията на заинтересованите страни и провеждат срещи за определяне на стратегическите цели и приоритетните области на Плана. Заинтересованите страни обсъждат структурата и съдържанието на плана, както и конкретните програми, проекти и особени обекти.

Работната група включва 30 представители на заинтересовани страни и 4-ма външни експерти, консултанти и сътрудници.

Консултанти и външни експерти.

В рамките на процеса на планиране в някои области възникнаха въпроси, изискващи специфични познания и умения. Водещата група със съдействието на БШПГ потърси връзка с експерти с богат професионален опит в съответните направления.

В процеса на изготвяне на ПМСГ бяха привлечени следните консултанти:

Многофункционално горско планиране - Доцент Георги Костов, доцент Иван Палигоров
Географски информационни системи – инж. Иван Мяшков,

Ролята на БШПГ.

БШПГ, чрез Фондация “Силвика” подпомогна инициирането на процеса, като организира и проведе въвеждащо обучение и привлече необходимите консултанти и експерти.

За улесняване на процеса е осигурено постоянно подпомагане от регионален сътрудник - Фасилитатор, който съдейства за прилагане на методологията; документиране на процеса; подготовката и провеждането на срещите; връзка с медиите; връзка с други стратегически планове и програми, експертна и техническа подготовка на Плана.

Програмата е осигурявала финансова и логистична подкрепа и софтуерно обезпечаване на процеса (материали, консумативи, командироване и настаняване на участници в срещите, ГИС и картни материали, литература, учебни материали и др.)

В рамките на подготвителната фаза на плана БШПГ са проведени и обучения по работа с ГИС.

Като партньор на НУГ, реализиращ Българо-Швейцарската програма по горите, Фондация “Силвика”, играе основна роля за поддържане на постоянна връзка между НУГ и процеса на разработване на Плана. С участието на представителите си НУГ, е гаранция за устойчивостта на резултатите от това планиране.

II. ОБЕКТ И ОБХВАТ НА ПЛАНИРАНЕ

3. Обща характеристика на Планирането.

Обхват.

Планът обхваща горкия фонд на територията на община Крушари - Държавно Лесничейство Генерал Тошево. Планирани са рамките на развитието и управлението на горите за период от 20 години.

Продължителност на изготвянето.

Процесът на изработване на настоящия План е с продължителност 20 месеца - от юли 2004 до февруари 2006г.

Процес на изготвяне и приемане

След предварително проучване и консултации с Национално Управление по горите (НУГ), Регионално управление по горите (РУГ) Ловеч и Държавно Лесничейство Генерал Тошево, екипа на Българо-Швейцарска Програма по горите (БШПГ), подпомаган от експерти от Швейцария и Лесотехнически Университет (ЛТУ) определи ДЛ Генерал Тошево като един от пилотните райони за изготвяне на ПМСГ в България. На официална среща бе определен съставът на Водеща група, с основна функция да инициира и координира процеса. В края на 2004г. бяха проведени срещи на Работната група (РГ) първата, от които с цел обучение и теоретична подготовка за участие в изготвянето на ПМСГ. На тази работна среща, по инициатива на Община Крушари бе решено да се разшири обхвата на планирането, включвайки и тази община. На срещите на РГ заинтересованите страни споделиха своите нужди, интереси и виждания за управлението на горите и земите от Горския фонд (ГФ)..

През 2005 г. Процесът продължи с целенасочени срещи за обсъждане и постигане на съгласие по специфични въпроси. Срещите бяха определени като “тематични” или “срещи по интереси” и на тях бе потърсено конкретно решаване на проблеми засягащи различни заинтересовани страни. На трета среща Работната група определи приоритетните области на действие на настоящия План. В края на 2005г. на среща на РГ бяха обсъдени структурата и съдържанието на първия вариант на Плана.

В началото на 2006г. бяха проведени последните срещи на водещата и работната групи. На тези срещи бе обсъждано съдържанието на плана и приложението, програмите, проектите и специалните обекти.

4. Описание на района на планиране.

В териториално-административно отношение Община Крушари попада в Североизточен район за планиране, Област Добрич.

Във физикогеографско отношение района обхваща части от Южна Добруджа между долините на Суха река от Запад и линията с. Росица – с. Красен.

Средна надморска височина 208м. , население на с. Крушари 1666 (09.2005г.).

Климат : Умереноконтинентален

Почви чернозем, ; Растителност и животински свят : Средноевропейска флора и фауна с изразени степни елементи

Обект на настоящия план е територията на Община Крушари независимо от собствеността на земите и горите.

Основният поминък е земеделието.

Карта на района, общини и горски единици на формат А4.

5. Характеристика на Горския фонд.

Държавно лесничество Генерал Тошево се намира в най-северната част на област Добрич, като точката с най-висока надморска височина е около 256 м, а точката с най-ниска надморска височина е 30 м. Разположено в източната част на Дунавската равнина върху северната част на Добруджанското плато. На север граничи чрез Държавната граница (около 120 км.) с Република Румъния, на изток с ДДС Балчик, на юг с ДЛ Добрич, и на запад с ДДС Тервел и ДЛ Силистра. Общата площ на ГФ е 14521 ха, от които залесена -12930 ха и незалесена -1591 ха.

Общата площ на ДГФ е 14155 ха, от които 12589 ха /89 % / залесена и незалесена и недървопроизводителна 11 %. Общия дървесен запас па данни от ЛУП от 1995 г. е 881761 куб.м. стояща маса с клоно. Средния запас на 1 ха е 71 куб.м. Общия среден годишен прираст е 22760 куб.м. Средната лесистост е 19 %. В ДГФ преобладават горите на възраст до 50 години, които са около 70 % от залесената площ. Естествените насаждения заемат около 40 % от площта на ГФ. Основните дървесни видове на територията на лесничеството са: акация, цер, летен дъб, червен дъб, ясен, липа, габър. Общия дървесен запас на ДГФ е 785636 куб.м. стояща маса с клоно. Средния запас на 1 ха е 62 куб.м. Предвиденото средно годишно ползване по ЛУП е 22490 куб.м. стояща маса. Държавните гори заемат 97.5 % от площта на ГФ. Няма регистрирани горски кооперации и други видове сдружения на частни собственици.

На територията на лесничеството няма възстановени общински, ведомствени, кооперативни и др. гори. Това е предпоставка за изграждане на сътрудничество между ДЛ и Общините за задоволяване нуждите на местното население с дърва за огрев и строителна дървесина.

Характерна за ДЛ "Ген. Тошево" е изградената в завършен вид система от противосуховайни и полезащитни горски пояси, които заемат 43 % от ГФ на лесничеството. Равнинния терен, разпокъсаността на горските масиви, големите разстояния и наличието на развита пътна мрежа затрудняват охраната на горите.

На територията на лесничеството са регистрирани 6 ловни сдружения.

Интензивното обработване на земеделските земи, нарушаването на сервитутните зони и предвидените пътища покрай ПГП, затруднява отглеждането на новосъздадените култури и дърводобива. Сериозен проблем е опалването на стърнищата, което нанася значителни щети на ГФ. На лице е тенденция за увеличаване броя на селскостопанските животни, което допълнително затруднява работата на ДЛ и е повод за конфликт между горските служители и местното население. В двете Общини на територията на лесничеството има 61 броя населени места с около 15 000 жители. В предвид сезонния характер на трудовата заетост в района, безработицата варира в рамките до 40 %.

Горският фонд на територията на лесничеството е много специфичен. Голяма част от горите са съставени от полезащитни горски, стопанисването на които, често не влиза в рамките на традиционното лесовъдство.

Общата площ по ЛУП е ок. 120 000 ха с 14825 ха ГФ

—от които залесената площ е 12 690 ха,

—незалесената ок. 2000 ха.

Обща площ на ДГФ е 14 155 ха,

—залесена 12 374 ха - 87.4%

–незалесена и недървопроизводителна - 12.6%ха.

Общият запас – млн. м³ С клони
Средният запас на един хектар м³.
Общ среден годишен прираст
Най-високата точка 256 м.н.в.
Най-ниската надморска височина 30 м.н.в.

Някои особености на ДГФ в ДЛ Генерал Тошево

- В ДГФ преобладават горите на възраст до 50 год., които са около 70% от залесената площ.
- Естествените насаждения заемат ок. 40 %. Горски култури ок. 60%.
- Основни дървесни видове цер, летен дъб, ясен, акация, липа, габър.
- Гори от местни широколистните видове – ок. 30% от залесената площ.

Характеристика на Държавния горски фонд

Общият дървесен запас е 700 000 куб. м,
Средният запас на 1 ха е ок. 70 куб. м.
Предвидено средно годишно ползване по ЛУП е 22 000 куб. м стояща маса.

Собственост на Горите в Държавно Лесничейство Генерал Тошево

Държавни - 96 %,
Общински - 0%
Частни - 4%.
Ведомствени, кооперативни и др. – 0%

III. ОСНОВНИ ФУНКЦИИ НА ГОРАТА В РЕГИОНА

ПРОТИВОЕРОЗИОННА И ВЕТРОЗАЩИТНА ФУНКЦИИ

Тези функции се изпълняват от изградената система от полезащитни горски пояси.

ЗАЩИТНА ФУНКЦИЯ, ВОДОРЕГУЛИРАЩА ФУНКЦИЯ. Горите около населените места, на стръмни терени, гори в непосредствена близост до пътища и инфраструктурни обекти, гори около чешми, каптажи, водохващания, водоеми.

ГОРИ ЗА ОТДИХ И РЕКРЕАЦИЯ. Горите около туристически маршрути и обекти, горите около традиционни места за отдых, места за събори и чествания на местни празненства, оброчни места, културни и исторически обекти със значение за местната общност, паркове и зелени зони.

ГОРИ ЗА ДЪРВОДОБИВ И ПОЛЗВАНИЯ

Всички останали гори, които не влизат в предишните категории и изпълняват предимно стопански и средообразуващи функции

ГОРИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО,

Включва гори в защитени територии, гори попадащи в места по програмата НАТУРА 2000, гори предвидени за убежища за дивеча. Други (около гнезда, находища на защитени видове и др)

IV. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПЛАНИРАНЕТО

Приоритети за развитието на горите, определени от Работната група.

Основните програми и проекти в настоящи план ще бъдат насочени към решаването на проблемите в следните области :

- 1. Опазване и възстановяване на биоразнообразието и охрана на горите.**
- 2. Залесяване и нови гори.**
- 3. Опазване на ландшафта около традиционните културно- исторически обекти.**
- 4. Устойчиво управление на ползащитните горски пояси.**
- 5. Задоволяване нуждите на местното население от горите (директни материални ползи- дървесина, дивеч, паша).**
- 6. Подобряване на връзките с обществеността и учебните заведения за повишаване екологичната култура на хората.**

ПРИОРИТЕТ I. Опазване и възстановяване на биоразнообразието и охрана на горите.

Опазването на биоразнообразието в горите е първата стъпка към осигуряване на стабилна и здрава гора. Най-важните елементи на горското биоразнообразие са – площта, възрастта и структурата на гората. Решаваща роля за състоянието на биоразнообразието има антропогенното въздействие.

Опазването на биоразнообразието в различна степен може да се съчетае с други полезни функции на гората.

Местността Сухата река е най-значимия обект, включен и в програмата Натура 2000 за опазване на природата на територията на общината. Потенциалните обекти с обща площ ...

Защитените гори са малка част от общото горско покритие и настоящия план предвижда запазване и увеличаване на тяхната площ.

Стратегическа цел 1. : Да се опази биоразнообразието в горите.

Оперативна цел 1.1. : За периода на планиране да се обособят не по-малко от 2% от горите на територията на общината като зони за опазване на биоразнообразието и защита на природата.

- **Програма 1. : Опазване на биоразнообразието в горите.**
- o **Проект Създаване на база данни за биоразнообразието в района.**
- o **Проект Изготвяне на План за управление на ЗМ Сухата река**

ПРИОРИТЕТ II. Залесяване и нови гори

Горите са важни за региона както за развитие на традиционните стопанските дейности, така и за функциониране на домакинствата и осигуряване на благоприятна жизнена среда за хората. При създаването на новите гори приоритетно ще се използват естествено възобновяване, устойчиви и дълговечни, както и бързорастящи и високопродуктивни видове. Поддържането и доизграждането на системата от полезащитни пояси е една от най-важните цели в тази сфера.

Стратегическа цел 2 : Да се поддържа и увеличава площта на горските насаждения.

Оперативна цел : 2.1. Увеличаване площта на горите с ... ха годишно.

Оперативна цел : 2.2. Подпомагане на естественото възобновяване с по ...ха/ср.годишно.

Оперативна цел 2.3.: Нарастване площта на горите със специални функции, чрез изграждане на система “зелени зони” около населени места

Оперативна цел 2.4.: Увеличаване процента на участие на медоносни и плододаващи видове в площта на горите и поясите.

Оперативна цел 2.5.: Нарастване на залесената площ (с ...ха), чрез оползотворяване на неизползваните земи в общината.

Програма 2. : Залесяване и нови гори.

- o **Проект** : Създаване на база данни за площите за залесяване
- o **Проект** : Зелена зона около село Александрия
- o **Проект** : Картиране на обектите на инфраструктурата и трасетата на преносни линии - ВИК, НЕК и БТК съоръжения.
- o **Проект** : Създаване на култури от медоносни видове около селата (10-15дка)

ПРИОРИТЕТ III. Опазване на ландшафта около традиционните културно-исторически обекти.

- **Програма 3. : Опазване на ландшафта.**

- o **Проект** : Картиране и създаване на база данни за културно-историческите обекти и местности на територията на общината
- o **Проект** : Обособяване на зони около културно-историческите обекти с местно значение.
- o **Проект** : Управление на м. Текята.

ПРИОРИТЕТ IV. Устойчиво управление на полезащитните горски пояси.

Стратегическа цел 4: Да се поддържа и увеличава площта на полезащитните горски пояси.

Оперативна цел 4.1. : Нарастване площта на полезащитните горски пояси до доизграждане на системата за защита на почвите от ветрова ерозия (% и площ от Ха) за територията в района на планиране.

- **Програма 4 : Полезащитни горски пояси..**

- o **Проект** : Създаване на разсадник.
- o **Проект** : Поддържане достъпа до и около ПГП.
- o **Проект** : Създаване на разсадник за горски и декоративни видове в общината

ПРИОРИТЕТ V. Задоволяване нуждите на местното население от горите (директни материални ползи- дървесина, дивеч, паша.

Гарантирането на функциите, които в момента гората изпълнява, както и нейната самоподдържаща и саморегулираща функция предполагат устойчиво управление на горите като цяло. Това означава ясно определяне на параметрите на ползването, както и ограничаване и регулиране на тенденции за увеличаване или намаляване на количествата на добиваните сортименти и недървесните горски ресурси..

Осигуряването на равномерно плътно разпределение на всички класове на възраст и фази на развитие на гората е подход както за осигуряване на природосъобразност, така и за

устойчивост (постоянство) на количествата и вида на добиваните сортименти и горски продукти.

Дърводобива и дърво преработващата промишленост са важна част от икономиката на региона. На територията на общината има значителен дървесен ресурс за оползотворяване – повечето от поясите за на възраст за възобновяване. Навременното възстановяване на поясите е от съществено значение за местната общност и икономиката в района. За да се оползотворява по-добре дървесината от региона, на местно и регионално ниво, е необходимо поощряване развитието на производствени мощности за преработка на местната дървесина, изработване на детайли, мебели и др. което ще повиши принадлежната стойност на дървесината, ще допринесат за по-доброто ѝ оползотворяване, развитие на малък бизнес и заетост.

Стратегическа цел 5. : Да се прилагат принципите на устойчивото и природосъобразно стопанисване на горите на територията на ДЛ Генерал Тошево.

Оперативна цел 5.1. : Да се постигне устойчиво ползване на дървесина от района.

Предвижда планиране осигуряване на относително постоянни количества и сортименти, добивани ежегодно от горите на територията на общината, като % от предвижданията на ЛУП.

Оперативна цел 5.2.: Повишаване на количеството дървесина за МН от 0.8 на 1.2 м³/човек за периода до 2011г.

- **Програма 5.1..** Задоволяване потребностите на местно население от дървесина и горски продукти.

- о **Проект :** Дървесина за СС нужди (парници, сушилни, огради)
- о **Проект :** Дърва за горене (повишаване от 0.8 до 1.2м³/човек)
- о **Проект :** Изготвяне на пакет от мерки за повишаване капацитета на местния бизнес и поощряване за оптимално ефективно оползотворяване на дървесината.

Оперативна цел 5.3. : Да се постигне устойчиво ползване на горски плодове, билки и гъби от района.

- **Програма 5.2.** Устойчиво ползване на горски плодове, билки и гъби.
 - о **Проект** Изготвяне на ресурсна оценка и План за устойчиво ползване на лечебните растения в горите.

ПРИОРИТЕТ VI. Подобряване на връзките с обществеността и учебните заведения за повишаване екологичната култура на хората.

Стратегическа цел 6.1: Да се поддържа висока осведоменост сред местното население за действията в горите.

Стратегическа цел 6.2: Да се ангажира подрастващото поколение с грижа за опазването на горите.

Информация и връзки с обществеността.

Работната група отчете, че е необходимо разширяване на досегашните практики за Връзки на отговорните институции с обществеността. В това отношение се предвижда създаване на система за споделяне на информацията свързана с управлението на горите. Функционирането на тази система трябва да осигури постоянен поток от информация за горите. В това

направление Държавното лесничество ще бъде активна страна и ще търси пряк контакт със заинтересованите по места.

Програма 6. Достъпна информация за горите.

о **Проект** : Информационни точки за горите

Обучение, образование.

Оперативна цел. 6: Да се изготвя и реализира ежегодно програма за работа на ДЛ с училищата.

- **Програма 7.** Взаимодействие между ДЛ и училищата.
 - о **Проект** : Експерти от ДЛ в подпомагане на учебните занятия.
 - о **Проект** : Ученици-доброволци в работата на ДЛ
 - о **Проект** : Образователен модул – Гората.

Други дейности :

Участие в организиране на публични събития – честване на горски и природозащитни празници.

Функциониране на ГИС – предвижда се взаимодействие между ДЛ и община Крушари за съвместно използване на системата.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА.

Прилагане на ПМСГ.

Планът за многофункционално стопанисване на горите в Община Крушари се реализира чрез :

- изпълнение на Програми и Проекти, на базата на **оперативни планове.**
- изпълнение на ангажиментите по отношение на “Специални обекти” (съществуващи обекти в горите, към които са необходими специални мерки, различни от традиционните или предвидените по ЛУП, както и инфраструктурни обекти, за които не са предвидени до момента специализирани действия за тяхното стопанисване).

Основен инициатор за прилагането на настоящия план за многофункционално стопанисване са представителите на горските ведомства – ДЛ и РУГ Варна.

Общинската администрация и кметствата също имат отговорности към изпълнението на Плана, както поради ролята им на собственик на гори, така и поради мястото на ПМСГ като неразделна част от Плана за Развитие на Община Крушари.

Организацията по изпълнението на Плана се поема от неформална група (Водеща група) в състава, на която влизат представители на държавното лесничество, община Крушари, както и по 1 представител от местния бизнес и НПО – общо 4 души.

Тази група изготвя и приема двегодишен оперативен план за изпълнение на ПМСГ, който се съгласува и от общинския съвет. В края на всяка календарна година Водещата група прави мониторинг (преглед на изпълнението) на Оперативния план и изпълнението на

ангажиментите спрямо “специалните обекти”. Всяка втора година ВГ изготвя и предлага Оперативен план за следващия двегодишен период.

Тъй като Планът се стреми да защити интересите на всички въввлечени в процеса заинтересовани страни, има очакване и други организации, институции и граждани да предприемат инициативи за осъществяване програмите и проектите залегнали в ПМСГ.

Всички технически проекти подлежат на Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) или екологична оценка (ЕО), които се извършват от МОСВ или РИОСВ Монтана.

Като представители на най-активната част от обществото непрвительствените и бизнес организациите имат особено важна роля в прилагането на Плана.

6. Специални обекти в горите.

Специалните обекти представляват горски или инфраструктурни обекти в горите, за които в процеса на подготовка на Плана са договорени и предвидени нови, различни от досегашните мерки за стопанисване.

Специалните обекти функционират на основата на консенсус между заинтересованите страни, постигнат в рамките на процедурата по създаване на ПМСГ.

Специален обект 1. : Заслон Огняново.

Местоположение, обхват	Отдел.	
Функция	Гори за. Подпомагане развитието на ловните дейности.	
Цел на управление	Развитие на туризма. Ограничаване на ползването около обекта	
Собственик, ползватели	Държавна собственост.	
Засегнати страни	СЛРБ.	
Отговорна институция	ДЛ	
Съдействащи организации	СЛРБ	
Ръководител на проекта		
Етап на реализация:	Идеен проект. Предстои Финансиране и изпълнение през 2006 г.	
Дейности по проекта	Проектът предвижда изграждането на заслон, пейки, маси, дървени информационни табла, вишка, хранилка за диви животни, огнище, чешма, беседка.	
Финансиране	СЛРБ	
Действия	Срокове	Ресурси
Да не се задействат през идния лесоустройствен период отделите около обекта.	Постоянен.	
Потенциални проблеми	Мерки за преодоляване	Ресурси

Специален обект 2. : Зона за поклонничество и отдиш Текята.

Местоположение, обхват	Отдели по действащия ЛУП.	
Функция	Гори за отдиш и рекреация/курортни гори. Подпомагане развитието на туризъм, осигуряване достъп и информация за посетителите	
Цел на управление	Развитие на туризма. Ограничаване на ползването около инфраструктурните обекти, пътеки.	
Собственик, ползватели	Държавна собственост.	
Засегнати страни	Собственици на гори.	
Отговорна институция	Община Крушари	
Съдействащи организации	ДЛ Генерал Тошево	
Ръководител на проекта		
Етап на реализация:	Идеен, технически проект	
Дейности по проекта	Проектът предвижда изграждането на мостчета, пейки, маси, дървени информационни табла, арки, химическа тоалетна, огнища, колибка, кътове за отдиш, чешма, беседка, метох.	
Финансиране		
Действия	Срокове	Ресурси
Да не се задействат през идния лесоустройствен период отделите около пътеката.	Постоянен.	
Потенциални проблеми	Мерки за преодоляване	Ресурси
Липса на канализационна система и система за управление на отпадъците.	Разработване на система за управление на отпадъците и отпадните води. Търсене на компромисни решения. Създаване на партньорства.	

7. Програми и проекти.*Приложени в таблица***8. Мониторинг, оценка на изпълнението и ревизиране на плана**

За подпомагане изпълнение на Плана е предвидена двустепенна система за мониторинг. Провеждане на вътрешен, ежегоден мониторинг върху изпълнението на двугодишния оперативен План. Провеждане на Външен мониторинг, на всеки пет години за анализ на изпълнението на Плана и ефекта от предвидените мерки и степента на постигане на оперативните цели.

Таблица. Мониторинг на ПМСГ Крушари

Обект на Мониторинг	Период	Критерий	Мярка	Изпълнител	Резултати
Специални обекти	Ежегоден	Изпълнение на отговорностите спрямо специалните обекти.	Степен на изпълнение по преценка на ВГ : слабо; задоволително или добро.	Водеща група.	При слабо изпълнение ВГ заедно с отговорната страна анализират причините и реалните възможности за изпълнение на задълженията спрямо обекта. При необходимост може да се преразгледа и статута на обекта. При задоволително изпълнение ВГ предлага на отговорната страна мерки за подобряване на работата.
Изпълнение на двегодишни оперативни планове	Ежегоден преглед.	Брой започнати спрямо брой предвидени за периода проекти	%	Водеща група	ВГ прави анализ на причините за незапочване на проектите. При възникнали обективни пречки за изпълнението на проекта ВГ препоръчва отлагане за следващ период. Ако проектът вече не е актуален ВГ предлага проекта да отпадне от оперативния план и ПМСГ. ВГ изготвя препоръки за коригиращи действия.

	На всеки 2 години. В края на всеки Оперативен План	Брой изпълнени спрямо предвидени за изпълнение проекти	%	Водеща група	1. Анализ на изпълнението – незавършен, незапочнат. 2. Анализ на причините за неизпълнение. 3. Предложение за коригиращи действия.
	В края на всеки ОП	Брой започнати спрямо предвидени за изпълнение проекти	%	Водеща група	4. При необходимост от промяна на Проекти и Програми се прави предложение за ревизиране на Плана.
	На всеки 2 години. В края на всеки Оперативен План	Постигане на очакваните резултати.	Степен на постигане Слабо Задоволително Добро		
Изпълнение на плана.	На всеки 5 години	Изпълнение на оперативните цели.	Степен на изпълнение по експертна преценка (изпълнени, неизпълнени или частично изпълнени).	Външни експерти (2 - РУГ/НУГ), + по един представител на НПО, бизнес организации, ДЛ, Община	
		Изпълнение на Програмите заети в плана	Степен на изпълнение и % изпълнени	Външни експерти (2) + по един	Анализ на причините за неизпълнените програми и проекти и/или забавянето на

		Изпълнение на проектите залегнали в плана за съответния период	Степен на изпълнение и % изпълнени	представител на НПО и бизнес организации.	изпълнението. Обща оценка, която включва : - отбелязване на съществени пропуски в изпълнението - възможности за подобрене на работата. - съвети (незадължителни) и препоръки (задължителни) към Водещата група за коригиращи действия, .
Ефекта на прилаганите мерки за постигането на оперативните цели.	На всеки 5 години	Постигнат ли е очакваният резултат за всяка от оперативните цели. Проследява се изпълнението на зададените / очаквани резултати (по проекти) в измерими единици, както и измеримите параметри заложи в оперативните цели.	Отчита се в % спрямо планирания резултат. Когато резултатът не е измерим се прави експертна оценка.	Външни експерти (2) + по един представител на НПО и бизнес организации, представители на ДЛ и Общината,	Анализ на ефекта от прилаганите мерки и предвидените проекти. Препоръки за коригиращи действия за подобряване на ситуацията се описват се препоръчителните действия за преодоляване на пречките в две части. Предложение за промяна на програмите проектите в оперативната цел.

9. Други действия за реализирането на Плана.

10. Финансиране.

Финансирането на дейностите по реализирането на Плана ще става на проектен принцип. Очаква се в различните направления към съответните програми да се изготвят проекти, чрез които ще се търсят средства от :

- Пред присъединителни и кохезионни фондове на Европейския съюз,
- Държавния бюджет (чрез МЗГ – НУГ),
- Общинския бюджет.
- Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС).
- Други фондове и източници на финансиране.

За провеждането на специфичните лесовъдски дейности и мероприятия основен източник на финансиране ще бъде осигурен от бюджета на НУГ чрез ДЛ.